

Analiza spoljnotrgovinske razmjene kafe za period 2024./2025. godina

- Vrijednost izvoza kafe u 2025. godini iznosila je skoro 24 miliona KM, što je za 36,4% više od izvoza u 2024. godini kada je izvoz iznosio 17,5 miliona KM. Međutim, kada se posmatra izvoz količinski, primjetno je smanjenje od -3,2%, tj. iz BiH izvezeno je kafe manje za 45 tona.
- Vrijednost uvoza kafe u 2025. godini, iznosila je 234,6 miliona KM, što predstavlja povećanje od 31,9% u odnosu na 2024. godinu, kada je uvezeno kafe u vrijednosti od 179 miliona KM. Takođe, kada se posmatra količinski, primjećuje se blagi rast uvoza od 0,9%.
- *Generalno gledajući došlo je do izuzetno snažnog rasta vrijednosti kafe, uz minimalan rast količina i kod izvoza i kod uvoza, a sve je to uslovljeno značajnim porastom cijene kafe na globalnom tržištu u prošloj godini, kada je dosegla istorijski vrhunac. Međutim, predviđa se blagi pad u tekućoj godini, ali će njena cijena i dalje biti iznad prosjeka.*
Prosječna cijena kafe na svjetskom tržištu početkom ove godine iznosila je oko 361 US centi/lb (po funti) i u padu je za nekih 10% u odnosu na isti period prethodne godine.
- Obim razmjene u 2025. god. vrijednosno je iznosio 258,6 miliona KM, te predstavlja povećanje od 32,3% u odnosu na 2024. godinu. Ovaj sektor bilježi **deficit od 210,7 miliona KM**. Pokrivenost je iznosila 10,2%.

1. Pregled izvoznih rezultata kafe za period 2024./2025. godina

Pregled izvoza kafe u 2024./2025. godina (u BAM)							
TO	Naziv	2024. (kg)	2025. (kg)	Indeks promjene (%)	2024. BAM	2025. BAM	Indeks promjene (%)
090111	Kafa nepržena sa kofeinom	-	24.881		-	212.579	
090121	Kafa pržena sa kofeinom	1.452.172	1.381.472	-4,9	17.572.565	23.749.379	35,2
UKUPNO:		1.452.172	1.406.353	-3,2	17.572.565	23.961.958	36,4

Prikaz izvoznih tržišta kafe u periodu 2024./2025. godina (u BAM)				
RB	Izvozno tržište (Top 5)	2024.	2025.	Indeks promjene (%)
1.	Slovenija	7.025.962	10.036.043	42,8
2.	SAD	2.700.251	3.514.833	30,2
3.	Hrvatska	2.395.137	3.455.218	44,3
4.	Njemačka	1.307.061	1.852.196	41,7
5.	Austrija	1.461.091	1.779.799	21,8
Top 5:		14.889.501	20.638.088	38,6
Ostalo:		2.683.063	3.323.870	23,9
UKUPNO:		17.572.565	23.961.957	36,4

Prikaz izvoznih tržišta kafe u periodu 2024./2025. godina (u kg)

RB	Izvozno tržište (Top 5)	2024.	2025.	Indeks promjene (%)
1.	Slovenija	613.174	596.331	-2,7
2.	SAD	206.473	206.529	0,0
3.	Hrvatska	206.102	210.595	2,2
4.	Njemačka	105.383	104.260	-1,1
5.	Austrija	118.054	101.897	-13,7
Top 5:		1.249.186	1.219.611	-2,4
Ostalo:		202.986	186.743	-8,0
UKUPNO:		1.452.172	1.406.354	-3,2

Top 5 izvoznih tržišta čini preko 86% ukupnog izvoza, što ukazuje na visoku tržišnu koncentraciju samo na ove zemlje i to najviše zahvaljujući bh. dijaspori i ljudima koji su navikli na tradicionalnu pripremu kafe. Na svim glavnim tržištima zabilježen je značajan rast vrijednosti izvoza, što potvrđuje da je povećanje cijena kafe na globalnom tržištu. Za razliku od vrijednosti, količine su stagnerale ili opadale, pa je tako pad količina zabilježen prema Sloveniji, Njemačkoj i Austriji, dok je blagi rast zabilježen samo prema Hrvatskoj. SAD zadržale su isti nivo izvoza. Ovo nam potvrđuje da bh izvoznici nisu povećali tržišni udio, već su ostvarili veće prihode po jedinici proizvoda, što se opet nadovezujemo na porast cijene sirove kafe i visoku zavisnost od globalnih cjenovnih kretanja.

Izvoz na **ostala tržišta** količinski je u padu za -8%, dok je vrijednosno u porastu za 24%.

Trenutno imamo ograničen prostor za rast izvoza bez konkretnih investicija u nove tehnologije prerade kafe i nova tržišta.

Pregled uvoznih rezultata kafe u periodu 2024./2025. godina

Pregled uvoza kafe u periodu 2024./2025. godina							
TO	Naziv	2024. (kg)	2025. (kg)	Indeks promjene (%) kg	2024. BAM	2025. BAM	Indeks promjene (%) BAM
090111	Kafa nepržena sa kofeinom	17.577.552	17.862.710	1,6	139.119.109	182.383.898	31,1
090112	Kafa nepržena bez kofeina	168.912	44.231	-73,8	1.227.688	473.036	-61,5
090121	Kafa pržena sa kofeinom	2.183.817	2.186.159	0,1	37.485.986	51.280.602	36,8
090122	Kafa pržena bez kofeina	1.027	1.460	42,2	28.831	66.668	131,2
090190	Kafa, ostala (zamjene za kafu i ljuspe)	10.727	20.893	94,8	69.518	426.319	513,2
UKUPNO:		19.942.035	20.115.454	0,9	177.931.132	234.630.522	31,9

Pregled uvoznih tržišta kafe prema porijeklu u periodu 2024./2025. godina (u BAM)				
RB	Uvozno tržište (Top 5)	2024.	2025.	Indeks promjene (%)
1.	Brazil	103.784.179	114.263.702	10,1
2.	Indija	24.696.195	50.716.360	105,4
3.	Italija	25.629.533	35.443.646	38,3
4.	Vijetnam	4.325.780	9.687.598	124,0
5.	Slovenija	5.242.994	6.324.829	20,6
Top 5:		163.678.682	216.436.134	32,2
Ostalo:		14.252.450	18.194.388	27,7
UKUPNO:		177.931.132	234.630.522	31,9

Pregled uvoznih tržišta kafe prema porijeklu u periodu 2024./2025. godina (u kg)				
RB	Uvozno tržište (Top 5)	2024.	2025.	Indeks promjene (%)
1.	Brazil	13.069.273	10.928.497	-16,4
2.	Indija	3.096.684	5.148.344	66,3
3.	Italija	1.733.203	1.689.336	-2,5
4.	Vijetnam	609.955	1.066.133	74,8
5.	Slovenija	177.146	171.126	-3,4
Top 5:		18.686.260	19.003.436	1,7
Ostalo:		1.255.775	1.112.018	-11,4
UKUPNO:		19.942.035	20.115.454	0,9

Uvoz kafe bilježi izuzetno snažan rast vrijednosti u 2025. godini, uz minimalan rast količine, što ukazuje na stabilnost tržišta i da je rast uvoza isključivo posljedica rasta cijena, a ne povećane domaće potrošnje, odnosno povećanja kapaciteta prerade.

Nepržena kafa sa kofeinom čini preko 75% ukupne vrijednosti uvoza. Uvoz je snažno koncentrisan na nekoliko zemalja gdje je Brazil iako u padu količinski (-16,4%) i dalje glavni dobavljač.

Indija i Vijetnam (azijski dobavljači) su zabilježili izuzetno snažan rast i količinski i vrijednosno, što ukazuje na promjenu u strukturi nabavke i vjerovatno na veću zastupljenost kafe robuste, ipak malo jeftinije, kao primarne sorte iz ovih azijskih zemalja.

Pripremio:

Radoš Šehovac, Sektor privrede STK BiH

Email: rados.sehovac@komorabih.ba